

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY
2025. március 29., megyei szakasz
8. osztály, magyar tagozat

- minden tétel kötelező
- a tételek kidolgozására szánt idő: 3 óra
- megjelenés: 10 pont

I. TÉTEL**45 pont**

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszolj a kérdésekre!

A bicikli elvarázsolta őt. Nagy volt, piros kereken gurult, föl sem tudott ülni a nyergére, csak a váz fölött hajtott. Csodálatos utakat járt be vele. A kitaposott fű útján kacskaringózott, a röpülésben úgy érezte, mintha egy nagy lovon ülne, röpítene őt. Messzire elkalandozott, a műúton le egész Szántóig, vagy öt kilométerre. Az országút szélén haladt, az autók surrogtak mellette. Aztán le a vízpartra. Végig a tó partján, a homokban gyönyörű csíkokat hagyott a kerék. Vissza a bozótosba, a biciklin egyedül érezte magát, össze tudta szedni a gondolatait. Meddig lehet eljutni egy biciklin, be lehet kalandozni vele a világot. A nagy lejtőn is lejtött, fék nélkül. A falu főutcája egy végeláthatatlan lejtő volt, lefutott egész a vasútig. Föltolta a gépet keservesen, a pedál verdeste a lába szárát, aztán a tetején fölült, és uszgyi, előre. Röptelk mellette a kavicsok, de a boldogság elragadta, mint a fantom, karjaiba vette, és bizsergő bőrrel úszott a tájban.

– Na, megint hol csavarogtál? – kérdezte az anyja, ahogy hazaért nagy pirosan.

– Bicikliztem – mondta a fiú, nedves homlokát törölte, késő este volt.

– Szép. Apád itt fekszik betegen, de te csak a biciklin töröd a fejedet. – Aztán otthagya őt, ment be az apjához.

Ő bekukucskált a résen, és látta, apja a föltornyozott, magas ágyban fekszik, előtte az orvos.

Föléje hajolt, vizsgálta, forgatta, mint egy fabábót, a régi apa, az a drága test csak hevert a párnák közt.

– Hát bizony ez súlyos. Meg kell erősödni. Sok jó étel, sok kalória, idővel szalonna, sok tej, sok jó enniváló. Ez a legfontosabb. Vigyázni kell, de akkor helyrejöhet.

Az orvos magukra hagyta őket. A másik szobából éjszaka áthallotta a sustorgásukat: „Sok enniváló, jó enniváló, könnyű azt mondani, ilyen nehéz időben, honnan szerezzek én most szalonnát? Örülök, hogy egy kis zsír jut az ebédhez.” Nyögdecselve, panaszosan beszéltek, anyja sírdogált. „Ne sírj, még fölkel a gyerek. Majd meggyógyulok valahogy... Aztán minden jobb lesz.”

A fiú messziről cipelte a szalonnát. Két nagy rudat kapott, vagy három-négy kilósakat. Az országúton jött végig, a szalonna zsinege belevágott mélyen a kezébe. Hidegebbre fordult, hosszú volt az út visszafelé. Mellette surrogtak az autók, meg egy-egy kerékpáros vágott végig az úton, nagy karikázva. Ő baktatott Szántóról, a kocsma mellett volt egy bácsi, az adta neki a szalonnát. Már egy-egy kilométerköre is letámasztotta a nagy szalonnákat, nem bírta tovább. De csak elindult, hurcolta az enniválót.

Szülei elámultak.

– Honnan van ez? Loptad? Kaptad? És mit mondtál? Majd megfizetjük? Milyen ügyes vagy! Na, látod, mindig akad valahol egy igaz ember! – Anyja csak mondta a magáét. – Meg fogod ismerni, ha megkeressük? Te valóságos nagy legény vagy. – Átnyalábolta az anyja, csókolgatta. – Meggyógyul apád, meglátod, és visszafizetjük annak a jó embernek a szalonnáját. Kimehetsz biciklizni, ha akarod.

– Nem akarok már. Majd...

– Menj csak. De ne gyere nagyon későn haza.

A fiú csak kiment. Elindult a késő délutánban, bandukolt. Járt a régi utakat a fű között, lement a tó partjára, nézte a régi biciklinyomokat. Fölment a falu föterére is, a magas lejtő tetejére, onnan nézte a települést. Aztán kinyújtotta a két karját, és futott, futott lefelé, röptelk, mint egy kis madár.

Kitavaszkodott. Apja kijárt már, nem köhécselt, szívtá az édes napot. Körbejárta a házat, lassan mozdult benne az élet.

– Látod, te gyógyítottál meg. – Megsimogatta a fia fejét. – Igazán... Ül fel a biciklire, aztán hajts körül, biztos, föléred már a nyergét. Hajts körbe egyet, hadd lássam, hogy tudsz...

– Majd holnap.

– Holnap, holnap. Most gyere, kihozom neked a biciklit. – Ment a kamrába az apja. – Biztos leeresztett a télen ez az átkozott nagy ló. Majd pumpálunk bele életet.

A fiú csak állt mögötte.

– Te! Hol a bicikli? Hova tetted a biciklit?!

Csend volt az udvaron, nagy csend.

– Nem érted, mit kérdezek? Hol a bicikli?

– Elvesztettem. Egyszer ott hagytam egy ház oldalánál és... elvitték.

– Úristen! Ilyen gyerekek van nekem! Elveszíti a biciklit! Anya, anya, gyere! Ez a gyerek elvesztette a biciklit, és meg se mondta! Várj csak!

Anyja is előjött, egy bottal a kezében.

– Hol van ez az átkozott gyerek? Na, megállj!

– Hagyjad! – szólt rá az anyjára az apja. – Most már mindegy. Várhatsz, amíg kapsz egy biciklit, várhatsz! Sose lesz biciklid, érted, soha! – kiabált utána az apja, ő meg szaladt a régi utakon, ki a partra, széttárta a karját, és röpiült, mint régen.

(Gyurkovics Tibor: *Röpiülni tudni kell*. Részlet)

1. Milyen gyógyymódot javasol az orvos? Válaszolj a szöveg információi alapján! 5 pont
 2. Igazak vagy hamisak a következő kijelentések? Írd át a vizsgalapra a kijelentések betűjelét, és azt, hogy igaznak (I) vagy hamisnak (H) tartod őket!
 - a) A fiú csak biciklizéskor élhette át a repülés élményét.
 - b) A család nem engedhette meg magának az orvos által javasolt étrendet.
 - c) A szülők nem avatták be a gyereket a problémáikba.
 - d) A fiú lopta a szalonnát. 5 pont
 3. Értelmezd 3–4 mondatban a következő részletet!

A fiú csak kiment. Elindult a késő délutánban, bandukolt. Járt a régi utakat a fű között, lement a tó partjára, nézte a régi biciklinyomokat. Fölment a falu főterére is, a magas lejtő tetejére, onnan nézte a települést. Aztán kinyújtotta a két karját, és futott, futott lefelé, röpiült, mint egy kis madár. 5 pont
 4. Mutasd be 3–4 mondatban a szövegbeli szülő-gyermek viszonyt! 5 pont
 5. Miért hazudott a bicikliről a fiú? Fejtsd ki véleményed 4–5 mondatban! 10 pont
 6. Írd meg 4–5 mondatban az apa monológját, miután megtudta az igazságot a szántódi bácsitól! 10 pont
- Nyelvi igényesség, szövegkohézió, helyesírás 5 pont

II. TÉTEL

45 pont

Az alábbi részletből kiindulva írd legalább 1–1,5 oldalnyi terjedelmű útirajzot!

„A parton jöttem végig. Tél kezdete. A hó csak nem akart leesni, pára vonta be a túloldali hegyeket. De az alattuk levő házak világosan kirajzolódtak. A templom a két hegy közé ékelődött, hogy jól mutasson. Áthallott a toronyóra ütése. Az út mentén dupla busz kanyargott, kis zöld lámpa égett rajta. Az emberek olyan kicsik voltak, hogy nem lehetett látni őket.”

(Gyurkovics Tibor: *Egyedül hazafelé*. Részlet)